

MISJONÆREN OG DEN STEDEGNE KIRKE

av

WILLIAM GLAD

Vi lever i en tid da meget av det som var, ikke lenger eksisterer. Det gamle holder på å forsvinne for å gi plass til noe nytt. Vi finner det ofte vanskelig å holde tritt med den hurtige utvikling, og stritter nytteløst imot ting som tiden og situasjonen tvinger inn på oss.

I denne på så mange måter kaotiske tid gjelder det for misjonæren å ha oppgaven og målet klart for øye. Dette vil hjelpe til å se gjennom og forbi de nåværende vansker, og til villig å akseptere Guds anvisning og rettledning. Et levende, Gud-gitt utsyn gir Herrens tjenere på jord både fremtid og håp.

Observasjoner og refleksjoner

En grundig gjennomgåelse av f. eks. *The Revolution in Missions*, *The National Christian Council Review*, *Evangelical Fellowship*, *The International Review of Missions*, *Lutheran World*, *Plan of Church Union in North India and Pakistan*, *The United Church Review* og andre bøker og tidsskrifter, sammen med observasjoner på de forskjellige felter, synes ikke å gi det klare bilde av situasjonen vi gjerne ønsker å få. Det er gjerne slik at i ett øyeblikk synes vi det er relativt klart. I neste øyeblikk er det hendt noe som stenger for utsynet, og man har en kjensle av å bevege seg i tåke.

Vi må vel også erkjenne at vi i for høy grad er påvirket av våre egne lokale forhold. Vår egen lille verden viser ingen alarmerende tegn. Derfor kan vi ha vansker med å se signalene i andre deler av verden. Det er umulig at et lokalt sted kan stå fram som den eneste, ufeilbare faktor i våre observasjoner. Det

er å håpe at vi, når vi blir konfrontert med den virkelige situasjon, ikke er så uforberedt som en person i Syd-India i fjor. Da vedkommende sto ansikt til ansikt med det realistiske, det faktiske, hørte vi: «Det ødela alt for meg!»

Når vi nå skal prøve å finne ut hva fremtiden muligens kan ha i sitt skjød for oss, bør vi ta lærdom av fortiden og analysere nåtiden, og så prøve å finne en ledestjerne som kan gi noe lys over veien foran oss.

Den skiftende verdenssituasjon

Det er sikkert klart for oss alle at den hurtig skiftende politiske verdenssituasjon øver en uunngåelig, sterk innflytelse på vårt misjonsarbeid. Ikke på misjonens budskap, det er uforanderlig som Kristus selv. Men misjonens ytre ramme blir berørt av verdenssituasjonen, og nødvendiggjør en forandring eller omstilling av vårt arbeidsapparat som kan fremme tjenesten på en bedre måte.

Med hensyn til verdenssituasjonen skriver dr. R. Pierce Beaver i «The Christian World Mission» (s. 6): «De fargede folk forkaster de hvites fordring på å være overlegen i alle ting, og retten til å dominere andre. Ivrige hender strekker seg opp for å rive den såkalte «hvite mann's byrde» av hans skuldrer, og skyve ham tilbake til hans eget vesterlandske hjemland.» Dette sikter først og fremst til det politiske liv, men ikke bare det. Den nasjonale følelse er sterk og går forbi de klare politiske linjer og trenger seg ubønnhørlig inn også i folkenes religiøse liv.

Dr. Beaver fortsetter: «Velferdsstaten finnes overalt, fordi nasjonen forsøker å opptre som den nye Messias og Frelser for folkene. Skoler, hospitaler og andre ting som misjonen før har holdt i gang, blir nå erklært å være alene statens ansvar.» Slike og liknende uttalelser må ikke få virke alarmerende på oss. Misjonen er en Gud-gitt oppgave. Den lever og ånder i hans vilje, og Guds hensikt og mål skal fullbyrdes trass i alle vansker.

Misjonæren i dagens situasjon

Dr. Walter Freytag har gjort gjeldende at det ser ut som om misjonærene i dag beveger seg i tåke. Han fremholder tre grunner til dette: 1. For så vidt de stedegne religioner av mange i de nye stater blir sett på som åndelig ryggrad til en ennå ustabil nasjonal enhet, står den vesterlandske misjonær som sådan i veien for at evangeliet kan bli forstått rett. 2. Den stadig voksende ansvarsfølelse i de unge kirker tilsier færre og færre misjonærer. 3. Den tapte målbevissthet.

Trass i at dr. Freytag var en fremstående misjonsforsker føler jeg meg aldeles ikke overbevist om at disse grunner er fastnaglede årsaker til dette å «bevege seg i tåke».

Imidlertid er det grunn til å bevege seg varsomt med hensyn til det tredje punkt. Det er ikke på noen måte grunnløst at der er bestemte ting som har lett for å bringe misjonæren inn i tvilrådighet. Hjelpeløsheten i den stedegne kirke, uerfaren som den er, kan gi seg utslag på mange beklagelige måter som vanskeliggjør misjonærens tjeneste. Slagordet «Nå gjelder det at misjonæren finner sin plass i kirken», er for lettkjøpt. Det er ikke der tampen brenner.

Meget av misjonærens anstrengelser, bønn og arbeid går ut på å hjelpe de kristne, både ledere og menighetsmedlemmer til å finne deres plass i kirken. Det er nemlig denne faktor kirkens stillstand eller fremgang er avhengig av, menneskelig talt, og det er nettopp her det mange steder mangler så foruroligende meget.

Det er blitt sagt og gjentatt til kjedsomhet at misjonæren ikke må være leder, og at han heller ikke må vise for meget initiativ eller for megen aktivitet (jfr. National Christian Council Review, feb. 1958 s. 79). Misjonæren er i søkelyset som aldri før. Jeg har reist på kryss og tvers i India, og jeg vet at det er slik. Jeg har møtt misjonærer i forskjellige situasjoner og under vanskelige vilkår, og min respekt for disse kvinner og menn øker med hver ny opplevelse. Jeg har møtt dem i syd og vest, nord og øst, like til Burmas og Kinas grenser, ved foten

av de mektige Himalaya-fjellene, på grensen mellom India, Sikim og Tibet, Bhutan og Nepal. Alle steder er de inne i en hard skolegang hvor hovedfaget er: «Han skal vokse, jeg skal avta.» Man er midt inne i eksamenstiden. Alt settes inn på at prøven skal lykkes. Disse eksamensanstrengelser fra denne gruppe av Guds tjenere er ikke gått upåaktet av den stedegne kirkes ledere.

For en tid siden sendte jeg ut et spørreskjema til 10 av de mest fremstående kirkeledere i India, biskoper og universitetsprofessorer. Mange av svarene var gledelig overraskende og viser at en klarere, mer positiv innstilling i forholdet til utenlandske misjonærer er i ferd med å bryte fram. Jeg gjengir et svar som tydelig markerer retningen. En indisk kirkeleder skriver:

«Dette er i sannhet et makedonsk kall til selvoppofrende kvinner og menn om å komme til India som misjonærer. Vi behøver misjonærer som distrikts- og regionale ledere, med alle muligheter til å øve sjelesorg og gi råd. Vi trenger dem som ledere ved våre utdannelses-anstalter og institusjoner, — leger, sykepleiersker, forfattere, boktrykkere, teologer til våre presteskoler.»

Om misjonærer som har reist hjem med tanke på ikke å vende tilbake til misjonsmarken, heter det: «Vi ber dem inntrengende om å komme tilbake.»

Det er ganske sikkert helt bestemte ting som har forårsaket en slik omstilling hos flere indiske ledere. India-misjonæren Yngve Frykholm skriver i Svenska Kyrkans Missionstidning, bl. a.:

«De indiske diskusjonsinnleggene har gjerne overbetont den stedegne kirkes store, ubrukte leder-potensial, som bare venter på at misjonærene skal trekke seg tilbake til grensen for selvutslettelse, for at det stedegne lederskapet kan gjøre seg fritt og fullt gjeldende. Kanskje har det året som er gått, bidratt til en mere balansert bedømmelse av situasjonen . . . De indiske kristne ber nå oftere om at man må gå langsomt med avviklingen av misjonen i dens hevdvunne former.»

Misjonærens arbeidsmuligheter i fremtiden

Dersom vi skal ha noen mulighet for å finne en farbar vei her, må vi bl. a. besinne oss på to ting:

Det første er spørsmålet om utenlandsk personale i den stedegne kirke.

Når det gjelder å fylle nødvendige plasser i den stedegne kirke, enten permanent eller midlertidig, avholder jeg meg fra å bruke betegnelsen «misjonærer». Jeg er aldeles ikke overbevist om at løsningen på problemet: Misjon og kirke er «amalgamation», dvs. at misjonen forener seg med den stedegne kirke og går opp i den, slik at den faktisk opphører å eksistere som misjon. Det er uhyre vanskelig å forstå hvordan misjonen med sin spesialoppgave og karakter kan gå inn i noe annet, absorberes av noe annet, og på den måte tape sin egenart.

Når en kirke er grunnlagt, og forpliktelser og administrasjon overtatt, er vi inne i en helt ny situasjon. Misjonærene fritas for mange av de byrder de måtte bære før, landets egne tar fatt, og misjonen går videre. Ikke alltid nødvendigvis til andre steder, men til nye oppgaver, i pakt med misjonens egenart og mobile karakter (jfr. *The International Review of Missions*, October 1955, s. 400, 403).

Dette at misjonen går videre, betyr ikke at all hjelp og assistanse blir trukket tilbake fra den nasjonale kirke. Denne er fri til å be misjonslandene eller hjemmekirken om hjelp, både penger og personale til bestemte oppgaver, permanent eller midlertidig. Personer som blir kalt til slike oppgaver i den nasjonale kirke, f. eks. leger, sykepleiersker, litteratarbeidere og prester, burde kanskje ikke kalles «misjonærer». Disse blir jo arbeidere i den stedegne kirke. De blir med andre ord «stasjonert», og deres arbeid får en noe annen karakter.

Det er vel den alminnelige oppfatning at misjonen er mobil, bevegelig, og at denne bevegelse er basert på å sende ut vitner til alle verdenshjørner, ofte til mennesker som aldri har bedt om det, og heller ikke ønsker det. Misjonen kan derfor ikke gå opp i det «stasjonære».

Det er nå blitt aktuelt å tale om «to-veis-trafikk». Det er helst i østen man hører dette slagordet. Det betyr en utveksling, ikke av misjonærer, men av kristne arbeidere, mellom østen og vesten. I denne utveksling vil neppe noen finne på å kalle en indisk pastor for «misjonær». Det samme må da være tilfelle fra vest til øst.

Det annet vi vil nevne er spørsmålet om misjonen bør fortsette under sin egen administrasjon.

Her rører vi ved et meget omdiskutert problem. Fra enkelte hold hevdes det at vesterlandsk og østerlandsk personale bør gå sammen i et felles misjonsarbeid, men under nasjonal ledelse og administrasjon. Så lenge den nasjonale kirke er så helt avhengig av de gamle misjonsland både når det gjelder økonomi og personale som de faktisk er, blir et slikt tiltak problematisk.

Idealistisk? Kanskje, men neppe helt realistisk.

Problemstillingen vil inneholde mange både kjente og muligens også ukjente faktorer som man ikke bør ignorere, men som vi ikke kan gå nærmere inn på her. Det gjelder ikke bare lønsspørsmål, levestandard og liknende, men også et noe annet syn på moralske og sosiale spørsmål. Det må derfor antas å være mere tjenlig at misjonen på nåværende tidspunkt arbeider under sin egen ledelse og har sin egen administrasjon, men i full forståelse med den stedegne kirke. Vel å merke dersom det gjelder oppgaver på gamle felter.

Misjonen står da overfor to muligheter som egentlig betyr en utvidelse av dens tjeneste:

1. De uberørte millioner på gamle misjonsfelter. — Man har anslagsvis regnet ut at verdensmisjonen i dag arbeider på felter med omlag 700 millioner mennesker. Mange av disse har ennå ikke hørt evangeliet om Jesus Kristus. Her er altså rom nok for full misjonær-aktivitet. Misjonærens entusiasme, kjærlighet og pågangsmot bør benyttes helt ut. Det er misjonærens hengivenhet i arbeid og tjeneste som har tvunget fram respekten hos mange av de store politiske ledere i de forskjellige land, slik at de ber folkene om å lære av dem. At enkelte nasjonale kristne ledere har uttalt at man må få misjonærer til den sted-

egne kirke med mindre aktivitet og initiativ, er tragisk. De mange, ennå uløste oppgaver kaller på *full effektivitet*, og ikke på misjonærer med mindre aktivitet. Det er dette som nå flere og flere indiske kirkeledere blir klar over. Etter som denne forståelse brer seg, skulle det ikke være noe til hinder for at misjonen fortsetter sitt arbeid under egen ledelse i den aller beste forståelse med den stede egne kirke.

2. *De uberørte områder.* — Det finnes millioner av mennesker i Asia, Afrika og Syd-Amerika som ennå ikke har hørt evangeliet. Den kristne verdensmisjon står aldeles ikke ved sin avslutning, hverken på det ene eller det andre felt. Den står heller ikke, som noen i sin entusiasme sier, ved sin begynnelse. Det er nok mere korrekt å si at misjonen i sin helhet står ved en korsvei. Dette siste gir på ingen måte grunn til pessimisme. Det betyr bare en «rethinking», en besinnelse på en omstilling, — en nødvendig omstilling.

Det makedonske kall er en virkelighet også i dag!